

Робоча програма навчальної дисципліни

Назва курсу	АКСІОПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ
Рівень вищої освіти	3
Галузь знань	05
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Психологія
Статус дисципліни	вибіркова
Форма здобуття освіти	Денна; заочна,
Обсяг дисципліни	5
Мова викладання	Українська
Викладач (-і)	Петрунько О.В.
Профайл викладача (-ів)	https://www.krok.edu.ua/ua/pro-krok/spivrobotniki/nikonenko-olena-viktorivna
Контактний телефон	+380679156790
E-mail	OlgaPV@krok.edu.ua
Консультації	Онлайн- консультації: в кабінеті студента

1. Коротка анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Аксіопсихологія вищої школи» є вибірковою складовою освітньо-професійної програми підготовки магістрів і насамперед аспірантів у контексті формування їхніх світоглядних компетентностей та компетенцій.

Метою освоєння дисципліни «Аксіопсихологія вищої школи» є формування знань здобувачів про ціннісну сутність індивідуального і соціального буття людини в світі індивідуальних і соціальних ціннісних вимірів.

Завдання курсу:

- ознайомити здобувачів того чи того освітнього ступеня з базовими ідеями аксіопсихології, її науковим дискурсом та її прикладними можливостями;

- поглибити усвідомлення здобувачів стосовно теоретичної і прикладної цінності аксіопсихології, в т.ч. у сфері науково-освітньої діяльності;
- активувати здобувачів не лише до професійного, а й до особистісного росту на ціннісно-сміслових та ціннісно-орієнтаційних засадах.

У результаті засвоєння курсу студенти:

Мають знати:

- основні положення аксіопсихології та принципи їх застосування;
- прикладні технології впровадження ідей аксіопсихології в реальне життя (як у діловому, так і в особистісному спілкуванні);
- як ці знання і технології сприяють і можуть бути використані для їх особистісного розвитку.

Мають уміти:

- застосовувати набуті знання для вибудовування траєкторії власного життя та прогнозування й оцінки можливих результатів і наслідків;
- використовувати аксіопсихологічні техніки і прийоми у своїй професійній діяльності;
- підтримувати інших осіб у разі проблем з ціннісним становленням та самовизначенням.

2. Результати навчання – опанування низки світоглядних, професійних та особистісних компетентностей, як от:

- усвідомлення системних зв'язків системи особистих цінностей з іншими сферами соціального і психологічного знання і емпіричного буття людини;
- розуміння причин, механізмів і закономірностей виникнення криз особистісного розвитку, що виникають через незбіг цінностей.
- здатність застосовувати набуті знання для діагностики, структурно-функціонального аналізу та ефективного управління ситуаціями ціннісного конфлікту.

3. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин/ кредитів ECTS	
Загальна кількість годин / форма навчання	денна	заочна
Лекції	20	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20	20
самостійна робота	110	110

4. Пререквізити. Опанування дисципліни «Аксіопсихологія вищої школи» передбачає використання знань із вивчених дисциплін «Філософія», «Соціологія», «Соціальна психологія», «Загальна психологія», «Психологія розвитку».

5. Технічне й програмне забезпечення/обладнання: сучасний гаджет, підключений до мережі Інтернет; наявність у студента активованого аккаунта в Офісі 365, корпоративної пошти та підключення до платформи дистанційного навчання «Moodle»; встановлені на телефон/ПК додатки/спеціальні програми, що забезпечують відвідування онлайн занять через сервіси Zoom або MS Teams.

6. Програма навчальної дисципліни

Вступ. Аксіопсихологія як сучасна науково-прикладна дисципліна. Науковий дискурс аксіопсихології. Предмет і завдання аксіопсихології. Аксіопсихологія як ціннісна стратегія життя людини.

Змістовий модуль 1. Аксіопсихологія – психологічна наука про ціннісно-смилову сферу особистості, її структуру, механізми функціонування та її розвиток в онтогенезі.

Тема 1. Вступ до аксіопсихології: Об'єкт, предмет, мета, завдання, загальні і спеціальні методи.

Аксіопсихологія – галузь психологічної науки, яка вивчає ціннісно-смилову сферу, її особливості, структуру, механізми функціонування і розвитку в онтогенезі. Понятійний апарат аксіопсихології, методологічні засади, функції, засоби дослідження, ціннісні виміри індивідуальної свідомості, принципи аксіопсихології та їх використання.

Тема 2. Суб'єктивна ціннісно-смилова сфера особистості, її особливості, структура, механізми функціонування і розвитку в онтогенезі.

Поняття суб'єктивно-ціннісної сфери особистості у психології. Розгляд ціннісно-смилової сфері особистості з елементами життєконструювання, особистісних та просторових орієнтацій, цілепокладання, аналізу смислової структури особистості, аксіогенезу особистості, структурування життєвих орієнтирів на особисту ціннісну сферу, детермінації ціннісно-смилової сфери.

Тема 3. Аксіопсихологія у структурі внутрішнього світу особистості.

Суб'єктивні переживання криз у детермінанті психології особистості, аксіопсихологічні методи моделювання у психології особистості та моделювання в сучасній персонології, психологічні аспекти людської діяльності, функції здійснення, утримання та закріплення смислів і поняття в полі розвитку, творення, само творення, самоактуалізації.

Змістовий модуль 2. Питання аксіогенезу особистості.

Тема 4. Природа і сутність аксіогенезу.

Аксіогенез як розгортання суб'єктивних здатностей у цілісній ситуації буття особистості, властивості рекурентних рядів (рівні, синхронізовані сенсоцільовим чином), ускладнення ціннісно-духовних устремлінь особистості, розгляд

особистості як трансцендентального духовного суб'єкта, інтегральність суб'єктності, нормовідповідна активність моносуб'єкта. Особистість як автор власного аксіогенезу.

Тема 5. Діагностичний апарат аксіопсихології.

Загальні і спеціальні методи аксіопсихології. Аксіологічний поворот у психологічній персонулогії. Діагностика вад особистісного розвитку дітей (ДВОР), анкета естетичного сприймання художнього твору. Рефлексивне інтерв'ю, проективна методика на визначення рівнів розвитку імажинативної діяльності особистості.

Тема 6. Аксіопсихологія у структурі інноваційної діяльності особи.

Аксіопсихологічна реконструкція соцієтальних феноменів української ментальності, архетипи у складі української ментальності, невротичні тенденції, реконструкції цілісного хронотопу особистості, аксіопсихотерапія у психодіагностичному консультуванні, світоглядні орієнтації особистості.

Тема 7. Аксіопсихологія у структурі кризового (конфліктного) буття.

Дисоціація аксіопсихологічного профілю в акцентуаціях особистості, медіація конфліктної взаємодії, аксіопсихологічне проектування у структурі особистісних та міжособистісних конфліктів, конфлікти інтерпретацій, аксіопсихологічні прийоми у вирішенні конфліктів. Аксіопсихологічна реконструкція кризових ситуацій та стратегій їх подолання. Аксіопсихологічні принципи і технології управління конфліктами і переживанням кризи.

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Аксіопсихологія в житті пересічної особистості.	2/2
2.	Аксіопсихологія в житті професіонала.	4/4
3.	Аксіопсихологія організації.	2/2
4.	Аксіопсихологія управлінців.	2/2
5.	Аксіопсихологія вищої школи.	4/4
6.	Аксіопсихологія у соціокультурному та політичному житті суспільства.	2/2
7.	Аксіопсихологія у кризових суспільствах.	4/4

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до семінарських занять за темами: 5 годин на один семінар	65
2	Складання термінологічного словника	65
	Разом	110

9. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

Якщо в межах часу самостійної роботи студентів передбачається виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (навчального проекту) до окремого розділу, теми або дисципліни в цілому:

Зміст індивідуального навчально-дослідного завдання (навчального проекту)	Рекомендований час (години)
Есе на задану тему (2-3 сторінки, Roman Times, інтервал 1.5)	5-20 (залежно від складності)
Презентація в Павер Поінт (від 13 слайдів).	
Реферат (10-12 стор., Roman Times, інтервал 1.5).	

10. Методи навчання

Під час навчання застосовується пояснювально-ілюстративний метод навчання (лекційні, семінарсько-практичні заняття) із застосуванням інтерактивних та активних методів навчання.

11. Методи контролю

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретного завдання.

Підсумковий контроль проводиться для оцінки результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни (семестровий контроль) або відокремлених за робочим навчальним планом модулів.

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі форми поточного контролю усне опитування.

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі форми модульного (проміжного) контролю: письмова контрольна робота.

Під час вивчення даної дисципліни використовується така форма семестрового контролю: диференційований залік.

12. Розподіл балів, які отримують студенти (за накопичувальною системою)

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за шкалою Університету (0-100, з урахуванням необов'язкових завдань – 120 балів) та національною шкалою.

12.1. Схема нарахування балів з дисципліни

Види та зміст обов'язкових завдань	Максимальна оцінка	Примітки
Упродовж семестру	60	
Заліковий контроль (тестовий)	40	
Виконання індивідуального завдання	20 (в разі потреби)	
Разом:	100	

*Максимальний бал за виконання необов'язкових завдань – 20.

12.2. Умови нарахування балів

Високий рівень (100-90% балів за завдання) Студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Достатній рівень (89-70% балів за завдання) Студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків, допускає несуттєві неточності.

Задовільний рівень (69-60% балів за завдання) Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях.

Низький рівень (59-50% балів за завдання) Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно.

12.3. Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за накопичувальною шкалою Університету	Оцінка чотирибальною національною шкалою
90 та вище	відмінно
70–89	добре
50–69	задовільно
1–49	незадовільно

13. Методичне забезпечення

До уваги студентів: усі навчально-методичні матеріали (плани лекцій, презентації, завдання/задачі/ситуаційні вправи тощо) подані в Moodle <https://dist.krok.edu.ua/course/view.php?id=503#section-10>

Посилання на Dspace

<https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/3524>

14. Рекомендована література

Основна:

1. Карпенко З.С. Аксіологічна психологія особистості. Монографія. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2018. 720 с.

2. Кузнєцова Т. В. Аксіологічні моделі мас-медійної інформації: ВТД «Університетська книга», Суми 2010. 300 с.

3. Петрунько О.В. Аксіопсихологія та аксіогенез особистості в умовах соціальної кризи *Вчені записки Університету «КРОК»*. №1(69). 2023. С. 171-187. URI <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/2222>

4. Радчук Г.К. Аксіопсихологія вищої школи. Монографія. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. 380 с.

Додаткова:

1. Кримський С.Б. Практично-духовне освоєння світ. Філософський енциклопедичний словник. Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. 742 с.

2. Музика О.Л. Аксіогенез особистості і розвиток обдарованості: теоретична модель і підходи до дослідження/ Актуальні проблеми психології. Психологія обдарованості, 14 (6). С. 60-76.

3. Петрунько О.В., Плющ О.М. Перспективи застосування екологічного підходу в сучасних психологічних дослідженнях. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 4 (64), 2021. 205-216. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/2408>

4. Радчук Г.К. Аксіопсихологічні засади розвитку сучасної вищої освіти. Психологія особистості. 2015. № 1. С. 81-89. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/По_2015_1_11

Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

- перелік питань, які виносяться на семестровий контроль розташовано на платформі <https://dist.krok.edu.ua/course/view.php?id=503#section-10>
- сертифікати проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою можуть бути зараховані за умови виконання вимог, наведених у відповідному положенні:

Робочу програму навчальної дисципліни:

Складено професором кафедри психології, д. психол. наук, О.В. Петрунько.

Ухвалено кафедрою психології (протокол засідання кафедри психології № 5 від 23.12.2024 р.).